

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, decz. 1.

1800—1900.

Egy századdal előbb!...

A határok lángba borultak. A világ-
 verő hős lába nyomán megingott a föld,
 reszkettek a népek.

A magyar nem félt.

Az a nagy hős megismerte a magyar
 faj harci erényét és ígérettel igyeke-
 zett pártjára nyerni. A világverő hős
 ígérete annyi volt, mint ha már meg is
 kapta volna a nemzet, hisz a földön
 mindenható volt az, a ki ígért, de per-
 fidia árán nem kellett a boldogság sem
 a magyarnak.

Harczolt felszabadítója ellen, mert
 prepotens szomszédjához kötötte a ko-
 ronás fő kapcsa...

A napoleoni harczok idején a vér és
 láng között egy vajudó világ közepette
 született Vörösmarty Mihály.

Személye valóságos megtestesülése a
 magyar typusnak. Érti a nemzeti elnyo-
 matást, küzd is ellene az ő lángoló haza-
 szeretetének egész erejével, de a törvé-
 nyes határok között. Férfi kora delén
 állott, mikor ismét megingott körül a
 világ. Nagy eszmék dagasztották a lel-
 keket, nagy érzelmek igyekeztek kitörni
 a keblekből.

Sokakból ki is tört és egyszerre el-
 söpörni, felégetni akartak minden gátot,
 minden akadályt.

Vörösmarty mint honatya is, a szen-
 vedelmek központján is, meg tudta tar-
 tani mérsékletét. A hűség árán még egész

lelkét betöltő ékes hazafias utópiái sem
 kellettek. Konzervativizmusában pedig
 nyílt volt és őszinte.

Szenvedelmek közepette pedig, vesze-
 delmes a nyíltság és őszinteség.

Vörösmarty is megérte azt, hogy lelki
 gyermeke, hálás lekötelezettje még a
 babért is letagadta honáért aggódó fe-
 jéről.

Az idő Vörösmarty-nak adott igazat.
 A nemzet nagy harcza után csend
 lett, a temető csendje az egész ha-
 zában.

A költő lelke pedig megtört az ese-
 mények sulya alatt. Hallgatott sokáig,
 majd egy végső hatalmas akkordban el-
 verselte hattyu dalát s a jobb jövő re-
 ménye nélkül, csak jós lelke reményeivel
 szállt a sirba.

Száz éve már!

Ujra él a magyar. Hírét, nevét nem
 kardja terjeszti, hanem tudása, haladása,
 becsületes előre törekvése.

Uj időkben élünk.

A régi jó magyar gunya levedlett
 rólunk. Divatunkat más népektől vesszük,
 tudományunkat idegenből szedegetjük
 össze, tapasztalatokra a külföldön való
 tartózkodás, kutatás vezet és mégis erős
 ma a magyar érzés, erősebben érezzük
 át a hazafiságot, mint valaha.

És a megváltozott viszonyok között,
 mikor mindent elhagytunk viseletünkből
 a mi régi, mikor tele vagyunk új esz-
 mékkel új törekvésekkel, most is a nagy
 költő száz éves születési évfordulóján az
 ő versével, az ő szózatával tüzeljük
 magunkat a küzdelemre.

Mert a Vörösmarty tollát nem a di-
 vat, nem a pillanatnyi fellángolás vezette,
 hanem az igaz mély érzés, mely örök,
 mely csak akkor hal meg, mikor meghal
 a nemzet is.

Az ünnepek hatása ne oszolja szét
 az ünnep végével. Szálljon azon szí-
 vekbe, melyeknek dobbanása forgatja a
 nemzet vérét a költőkébe, melyeknek
 művei látni tanítják a nemzetet, a mű-
 vészekébe, ezek értsék meg, az örök
 igazságot, első sorban, »hazádnak rendü-
 letlenül.«

A toll, az ecset, a véső, a tudás
 mind magyar legyen, hogy a nemzet
 mely ezen alkotások között él, még
 akarva se tudjon letérni ama gondolat-
 ról, hogy ez a föld, amelyen kívül nin-
 csen számunkra hely.

Nagy költőnk emléke, te ragyogó
 napfény vedd körül a nemzet nagyjai-
 nak szívét. Szellemed éljen bennük,
 hogy általuk élhessük mi is, az igaz
 hazafiságban, minek örök magasztos
 ideálját te áldott neved állítja elénk, Vö-
 rösmarty Mihály.

Az iskolák világiasítása Franciaországban.

Elkeseredett harcz folyik az egyház és állam
 között Franciaországban az iskola terén. A
 szabadkőművesek kezébe került francia állam
 győzi pénzzel, tehát minden népiskolát államo-
 sitani akar. Neve ennek a műveltség tudva-
 levőleg »laicisation.« A hatalom és az ő kép-
 viselői erőszaktól sem riadnak vissza. Ilyen
 eset történt legújában Clermont-Ferrand mel-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Vörösmarty ébredése.

Látomás 1 képen.

Írta: Erdélyi Zoltán.

Idő: 1900. decz. 1. Színhely: Székesfehérvárt a
 Vörösmarty-szobor körüli kis park. Éjjel. Vál-
 tozó holdvilág.

(Szín: Park, közepütt előtérben a szobor. Hátul a
 fák mögött épületek. A szobor előtt és jobbra-balra
 széles ut és két oldalt egy-egy pad. Mikor a füg-
 göny felgördül, a színről távolodó zaj és éljenzés
 hallatszik: az ünneplő közönség éppen most távo-
 zott. Erős félhomály. A szobor talapzatán néhány
 koszoru.)

I. JELENET.

Költő:

E kis virággal minden áldott este
 Lánykámnak szerzek röpke örömet,
 Ma néked hoztam hódolással ezt el
 Ki léged felve, ingatag követ.

Mester! ne vesd meg bár nem büszke pálma,
 Virág! a szívnek kedves áldozat
 Többet s több zajjal hagytak itten máma,
 De tisztább szívvel hidd el nem sokat!

(Kis ibolya bokréját leteszi a koszorú közé, az-
 tán leül a jobboldali padra s elmerül a szobor
 nézésébe. Halk zene.)

I. JELENET.

Jobbról Csongor, balról Tünde.

II. JELENET.

Csongor:

Tünde itt?...

Tünde:

Csongor itt?

Csongor:

Mit keressz itt?

Tünde:

Hát te kit? ... (összeérnek közepütt a szo-
 bor előtt)

Csongor:

Légy komoly! e perc varázsát
 Játszi tréfa most ne rongos.

Lásd! mi kettőnk szenvedése
 E nagynak volt édes gondja!
 Száz fonákszál rút gubanczán
 Mit Mirigy font csalfa bajszán
 Ő mutatta kiutunk,
 Nála nélkül boldogulni,
 Tündérhonba trónra jutni
 Hidd el Tündém nem tudunk.

Tünde (a szobor felé.)

Mint apámat úgy köszöntlek
 Halhatatlan érczalak,
 Édesebb lesz Csongor ajka
 Égetőbb lesz ajkam rajta
 Most, hogy ime láttalak,
 Ugy szeretném szűmre vonni
 Bár lehetne! a szived,
 Így csak almafám virága,
 Tündérkertem legszebb ága,
 S hálám, az lehet tied!

(a tündérfa egy aranyágát leteszi a szobor talap-
 zatára s aztán egymást átölelve, mindketten el.)

III. JELENET.

Szép Ilonka (andalgova jó balról. Kezében
 fehér lilium, haja lebontva, a szobor előtt megáll.)

Fábry Testvéreknél,

Nagyvárad, Fő-utca

szerezhetők be.

Telefon sz. 76.

Karibadi férfi-, női- és gyermek bélelt cipők; honi készítményű, valamint angol, olasz és
 Pichler-kalapok; Hymalaja és loden sapkák, keztjük, harisnyák; Benger-féle Jäger alsók,
 plüsch és teveszőr takarók; divat-ingek, nyakkendő különlegességek s mindennemű divat-

ujdonságok elősmert jó minőségben és legolcsóbban

lett Vernines nevű faluban. Itt egy plebános végrendeletileg egy általa alapított iskolát az alatt a feltétel alatt bocsátott a község birtokába, hogy az iskolában mindig szerzetesnek fognak tanítani. Most a tanfelügyelő a szerzeteseket egyenesen kiutasította (expulse) az iskolából, mit megtudván a lakosság, fenyegető állást kezdett elfoglalni s csakis a rendőrség tapintatos fellépése távoztatta el a vérontás veszélyét. A jogtalanul kiutasított szerzetesnek egy hitbuzgó családnál huzódtak meg, az iskolaalapító papnak örökösei pedig megindították a pert a felügyelő ellen végrendelet megsértése czimén.

Vörösmarty-ünnepélyek.

Nagyváradon.

Az országsherte tartott Vörösmarty-ünnepélyekből Nagyvárad város közönsége is kiveszi a maga részét. Nincs városunk társadalmának olyan rétege, mely meg ne mozdulna a nagy költő születésének századik évfordulóján s egy-egy ünnepélyvel le ne róná a hódolat adóját a Szózat költője iránt.

Az ünnepélyek közt magas színvonalával ki fog emelkedni a Szigligeti-Társaság ma délelőtti felolvasó ülése. Ennek érdekességét emeli az a körülmény, hogy a társulati tagokat a szintársulat két bájos nőtagja támogatja ez alkalommal; Balázs Olga, a nagy jövőjű drámai hősnő és Szohner Olga, a társulat kedvelt naivája.

A felolvasó ülés d. e. 11 órakor kezdődik a jogakadémia disztermében; műsora a következő lesz:

- Megnyitó; tartja Sipos Orbán, a társaság alelnöke.
- Vörösmarty. Költemény, írta Krüger Aladár, a társaság rendes tagja, előadja Balázs Olga, a Szigligeti-Színház tagja.
- Vörösmarty irodalmi munkássága. Irta és előadja Szombat y István dr., a társaság rendes tagja.
- Szép Ilonka, Vörösmartytól, előadja Szohner Olga, a Szigligeti-Színház tagja.

A minden pontjában igen sikerültnek ígérkező ünnepély iránt az egész városban nagy az érdeklődés.

*

A kir. kath. jogakadémia is rendez Vörösmarty-ünnepélyt, melyre a következő meghívót bocsátották ki:

A nagyvárad kir. kath. jogakadémia »Ifjusági Olvasó-Köre« 1900. évi decz. hó 8-án, délután 5 órakor a Kereskedelmi Csarnok nagytermében, a »Vörösmarty szobor-alap« javára *felolvasó-estét* rendez. Belépő-díj személyenkint 1 korona. Felülfizetések a hazafias czél érdekében köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók: Fábry testvérek, Czillér Imre és Róth M. urak tüzeleiben.

Az estély *műsora* a következő:

- Rossini: »Nyitány.« Előadja: az akad. Zene-egyesület.
- Megnyitó beszéd. Tartja: Ormay Lajos, az »Ifjusági Olvasó-Kör« elnöke.
- Liszt F.: »Mephisto« (Lenau »Faust«-ja után). Zongorán előadja: Mihályházy Margit urhölgy.
- Ünnepi beszéd. Tartja: Medvigy Gábor.
- »Cserebogár Ábránd.« Szerzette és czimbalmon előadja: Nagy Dezső.
- »Vörösmarty emlékezete.« Eredeti költemény. Irta és szavalja: Sebő Mihály.
- »Szózat«, »Induló« Hubertől. Előadja: az akad. Zene-egyesület.

Váradvelenczén.

A »Váradvelenczei Népkör« tegnapi, második felolvasó estélyét Vörösmarty emlékének szentelte. A társas kör örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy Vörösmarty dicső szelleme előtt lerója a megemlékezés adóját, mert Vörösmarty előtt hódolni annyi, mint a nemzeti Génusz előtt fejet hajtani; ez pedig a legszebb program, kötelező alapszabályul kell elfogadni minden társas körnek.

Magá az ünnep lefolyása méltó volt az alkalomhoz s a nyújtott művelzetben válogatott nagy közönség gyönyörködött, mely hazafias lelkesedésnek a Vörösmarty-számok előadásánál zajos kifejezést is adott.

Az alaphangot az estélyhez az elnöki megnyitó adta meg, melyet dr. Kripka Henrik tartott, a ki lendületes szavakban emlékezett meg Vörösmarty korszakalkotó költői működéséről, költészetének szépségei és nemzeti jelleméről, mely a Zalán futásában és a Szózat-ban érte el csúcspontját.

A megnyitó eszmegazdag, igaz hévvel előadott repfleksiói gyűjtő hatással voltak a közönségre.

Most Madas Pista lépett a felolvasó asztalhoz, ki Szűts Dezsőnek, a »Szinházi Ujság« szerkesztőjének tanulmányát olvasta fel Vörösmarty emléke czimén.

Madast szünni nem akaró ovációban részesítették.

Nagy örömmel fogadták a következő közreműködőt, Goldenthal Rózsika kisasszonyt, a ki Kiss József »Szép Batóné« költeményét szavalta.

A rendezőség egy remek csokorral kedveskedett a kisasszonynak. Végül Margó S. varázsolt néhány szép képet amerikai gyorsasággal egy vászonra, melyet még az este folyamán kisorsoltak a közönség közt.

A felolvasás után tánc következett. Az estély anyagi sikere igen jelentékeny. A felülfizetésekért, a nyilvános számadásokig, ezúton is hálás köszönetet mond a rendezőség.

Pecze-Szöllősön.

Pecze-Szöllős községe ma, azaz f. évi december 2-án vasárnap este 7 órakor tartja Vörösmarty Mihály születésének századik évfordulóját, a következő műsorról:

- Szózat. Éneklő a *dalárda*.
- Elnöki megnyitó. Tartja Vidovich György esp. plebános.
- A merengőhöz. Költemény. Szavalja Szidor Teréz.
- Vörösmarty életrajza. Dr. Hunvald Antal.
- Salamon. Szavalja Ignác Mária.
- Keserű pohár. Éneklő a dalárda.
- Szózat. Szavalja Guzmán József.
- Virág és pillangó. Szavalja Szabó Margit.
- Mit csinálunk. Szavalja Guzmán Sándor.
- Jóslat. Költemény. Szavalja Schmidt Erzsébet.
- Fóti dal. Éneklő a *dalárda*.
- Pásztor leányok dala. Szavalja Béres Ilona el. isk. tanuló.
- Emlékkönyvbe. Szavalja Szidor József.
- Matild dala. Szavalja Stéger Erzsébet el. isk. tanuló.
- Hymnusz. Vörösmartytól. Szavalja Koszta György el. isk. tanuló.
- Kis gyermek halálára. Szavalja Schmidt Anna el. isk. tanuló.
- Az ünnepély bezárása (v. zárbeszéd) Tartja Szabó János.

Székesfehérváron.

Azok az ünnepek, amelyeket a székesfehérvári Vörösmarty-kör rendez nagy költőnk születésének századik évfordulója alkalmával,

Szép Ilonka csöndes sirba szálltát
Meg nem tudta volna irni más,
Énekedből rám bűbája szállt át:
Mindig ujjabb, s új föltámadás:
Meghaltam az erdei kis lakban
S élek örök éltet örök dalban!

Tiszta szívű, deli ifju szűznek
Sóhajtása hányszor szállt felém!
Égő könnyben, hamván földi tűznek
Vesztett üdvöm újra föllelém!
Légyen érte szük jutalmad: hála,
S Szép Ilonka hóhliom szála!

(A liliumot leteszi a koszoruk közé, s el.)

IV. JELENET.

A Múza (kezében palmaág. A szobor előtt megáll.)

Kire az istenek kegyelme szállt
Legyőzi az, tuléli a hálált.
Szellem honában élte mindörök.
S ha száz esztendő lassan elpörög
Hus-vér alakra éled föl megint
Ha éjfél út, s rá szellemkéz legyint.
(Toronyóra 12-öt kongat.)

(A Múza a palmaággal a szobor felé int.)

Vörösmarty! ébredj! a percz siet,
Száz évből im' egy óra most tied!

(Dörgés, sötét lesz, a szobor talpzata lesüllyed s ott áll Vörösmarty a közepén, aztán ismét derengő holdvilág.)

V. JELENET.

Vörösmarty (megrázkodik.)

Az érczalakból ember lett megint!
Minek? Dij az: érezni földi kint?
Örökkönlétem szűz nyugalmat ad,
Meglátom, hallom mind, mi végbe megy,
De ám nem érzem s rágalom, vagy vád
Nem érint. Ott fenn minden egyre megy.
Minek jutalma hát e röpke percz
Gyönyörből, kinből épp csak kóstoló?
Hosszu nyugvásra semmi küzdelem,
Nagy álmodásra kurta kis való?

(Megmozdul körülöz.)

S aztán ki vár? sötét éjjel s magány:
De szinte jó; az ünnep mámorán
Keresztül hozzám annyi zaj jutott
Ércből valék, de mégis átfutott,
A borzongás, mely mindig hűn kísér
Frázist, mit az se ért, ki vele él!

(Ez alatt a költő felébred. Föláll s lassan előre tesz egy lépést, csodálattal bámulva Vörösmarty alakját. Végre visszafojtott indulattal szinte suttogva megszólal.)

VI. JELENET.

Mester!

Költő.

Vörösmarty (felé néz.)

Ki az? Ki ugy szólit meg itt,
Mint földi létem tartamán kevés?

De bezzeg annál több a földre hitt
Vele, mióta szobrom itt van és
A diszónoklat árja fömig ér!
Ki vagy?

Költő (föltérdré ereszkedik.)

Aki elérni nem reméli —
Költő! ha tán nem guny ezt hallanod,
Aki a szférák zenéjét hallgatod,
Költő! ki álmok országutján jár
S nem érzi, ha arczára hull a sár.
Nem alkoték nagyot, nincs még nevem,
Csak a tüzes szerelmet verselem,
Hintón nem járok, nem tudom mi az?
De a szívembe nyit derűs tavasz!
Szegény vagyok, de volna millióm,
Elosztanám mind érzem, oly mohón,
Hogy mig egy éjre másik nap virad
Nem lenne koldus egy a nap alatt,
S adós lennék megint, mint épp manap!

Vörösmarty.

Es dőre kedvben ily dus gazdagon
Mi az, mi mégis most a porba von!
Magyar költő vagy, mondja, vallja szád
Térded hajlítani mondd, mért szoktatád?

(Költő fölkel.)

Először történt életemben ez,
S téged megillet ily mély hódolat!
S aztán manapság majd nem, hogy divat,
Minden kis bók — föltérdről zengedez!

pénteken délután kezdődtek meg, a költő szülő-házára illesztett emléktábla leleplezésével. E leleplezés eredetileg szintén szombatra volt tervezve, de e napra annyi ünnepi esemény torlódott össze, hogy a rendezőség jónak látta a leleplezést péntekre áttenni. A költő szülő-háza egy egyszerű földszintes polgári ház s az már eldöntetlen marad, vajjon a költő szülő-háza-e tényleg, vagy pedig csak a régi ház helyén épült újabb épület. A házon egyébiránt van már egy régibb, szerény emléktábla.

Székesfehérvárról délután 2 órakor indult el az ünneplő közönség Kápolnás-Nyékre. A megye és a város notabilitásai közül is sokan csatlakoztak a menethez; részt vett benne a székesfehérvári gimnázium, főreáliskola és felső kereskedelmi iskola ifjusága is és a nyéki állomáson már nagy közönség várta az érkező ünneplőket, akik egyenesen a szülőház elé vonultak. Itt Vértessy József, a Vörösmarty-kör elnöke tartott beszédet, még pedig lelkesítő, szinte megindító hangon.

A beszéd közben lehullott a tábláról a lepel s a táblán e fölrás olvasható:

Vörösmarty Mihály emlékének.

Itt született az ezernyolczszázadik évben a Szózat
S régi dicsőségünk lángszavu énekese.
Száz év múlva hazánk az ígért jobb kornak örülve,
Emlékét ezer év őrizetére bizá.

MCM. Dec. 1.

Allította a székesfehérvári Vörösmarty-kör.

A közönség lelkes éljenzések között távozott vissza a küldöttség Fehérvárra. A déli vasut külön vonatot bocsátott rendelkezésére az oda- és visszautazásra.

Székesfehérvár, decz. 1. (Saj. t. t.)
A budapesti királyi magy. tudományegyetem képviselőjében P. *Thevrenk* Emil prorektor, dr. *Gyulai* Pál és dr. *Beöthy* Zsolt egyetemi tanárokkal ma Székesfehérvárra utazott. Az egyetem nevében a küldöttség diszes koszorut helyez a nagy költő szobrára. Dr. Gyulai Pál és dr. Beöthy Zsolt egyszersmint az egyetem bölcsészeti tanártestületét is képviselik és a fakultás nevében szintén koszorut helyeznek a szoborra. A bölcsészettudományi karnak e hivatalos képviselőit a tanártestület több tagja kíséri.

Székesfehérvár, decz. 1. (Saj. tud. táv.) Nagyváradról jelen volt a Vörösmarty-ünnepélyen dr. *Nagy* Ernő jogtanár a kir. kath. jogakadémia és a magyar tud. akadémia képviselőjében. A nagyváradai jogakadémia tanári kara külön diszes koszorut tétetett az itteni szoborra.

A kanyaró-járvány.

— A közegészségügyi bizottság ülése. —

Nagyvárad város közegészségügyi bizottsága, amely legutóbbi ülésén járványbizottsággá alakult át, tegnap, szombaton délután 4 órakor újra ülést tartott a városháza tanácstermében. A tanácskozás legfontosabb tárgyát a gyermekek körében föllépett s egyre jobban terjedő kanyaró-járvány képezte, amely folyton ijesztőbb mérveket ölt.

A főorvosnak előterjesztett jelentéséből az tűnt ki, hogy Olasz városrészen a betegedések száma jelentékeny csökkent, ellenben Ujvároson növekedett. A bizottság ehez képest úgy határozott, hogy az olasz-i iskolákban a zárlatot megszüntetik, ellenben Ujvároson több iskolák bezáratását határozták el.

Az ülés lefolyásáról részletes tudósításunk a következő:

Grósz Albert dr. elnöklése mellett jelen voltak:

Konrád Márk dr., Baróthy Ákos dr., Papp Oszkár dr. ezredorvos, Nemes Áron dr., *Grósz* Menyhért dr., Berkovits Miklós dr., Mayer László dr., Stark Gyula, Guttman József és Szücs Dezső jegyző.

Az ülés megnyitása után *Baróthy* Ákos dr. olvasta föl jelentését a járványra vonatkozólag. E jelentés szerint Ujvároson egy hét alatt 53 kanyaró-betegedés történt az első heti 33 betegedéssel szemben. Olasziban e héten 24 betegedés történt, míg az előző héten 51 volt a betegedések száma. Váralján e héten 7, az előző héten 18 betegedés történt. Ehez képest indítványozza, hogy Olasziban arra való tekintettel, hogy itt a járvány csökkent, az iskolákra vonatkozólag a múlt ülésen hozott két

heti zárlati időt szüntessék meg s hétfőtől kezdve tartsanak az iskolák előadást.

Ellenben Ujvároson nézve azt indítványozta, hogy azokat az iskolákat, amelyben megbetegedés nagyobb számmal fordult elő, bizonyos időre zárják be.

Grósz Menyhért dr. azt indítványozta a főorvossal egyetértőleg, hogy az olasz-i iskolákat a zár alól oldják föl, ellenben csukják be Ujvároson a teleki-utczai óvodát, a római katolikus elemi iskola első és községi fiúiskola I. és II. osztályát, mint ahol nagyobb számmal fordultak elő kanyaró megbetegedések.

Baróthy Ákos dr. indítványozta, hogy a járvány-bizottság hívja föl a gyakorló orvosokat, hogy az általuk kezelt eseteket, illetve a gyógyulásokat jelentsék be.

Grósz Albert dr. ezt nagyon nehéz dolognak tartja, mert sok esetben maga a gyakorló orvos sem nyer tudomást a beteg felgyógyulásáról, mert előfordul, hogy a szülők nem gyógykezeltetik, csak a betegséget konstatáltatják. Nem ellenzi, hogy a gyakorló orvosokat a jelentéstételre felszólítsák.

A bizottság a főorvosnak összes előterjesztéseit elfogadja és azokhoz képest határozott. Az ülés ezzel öt órakor véget ért.

Endrődi Sándor és Nagy Ferenc Nagyváradon.

— Saját tudósítónktól. —

A *mi* Endrődink *itt* hon van — így mondjuk még ma is, megemlékezve azokról az időkről, mikor még a mai képviselőházi napló szerkesztő a szent lászló-téri reáliskolában tanárkodott, javította a diákok dolgozatait és leírta saját kezűleg a könyvtár katalógusát két példányban, de a mellett ráért a nagyváradai poros kadetráról az egész országnak — dalolni.

Abból az alkalomból érkezett közénk, hogy *Huzella* Gyula, a városzerte ismert nagykereskedő áthelyezte a Szent László-téren évek óta fennálló üzletét a Bazár-épület pompás helyiségébe. Ezt a »bolt szentelést« kedélyes vacsorával ünnepelte meg tegnap este a házigazda s meghívta erre a vacsorára régi jó barátját, *Endrődi* Sándort, sógorát *Nagy* Fe-

Vörösmarty.

Ily szolgál-módit vettek volna föl
Utódaink? Oh gyász és kárhozat!

Költő (gunyosan).

Vettek bizony! jobbat kevesebbet,
Rosszabbat? rutat? hát azt jó sokat!

(Kitörő haraggal)

De legnagyobb bűn, átokként nehéz
Amely az égbe villámot idéz,
Szegénynyé lopja orvul a hazát
S szentségtörőn kendőzi is magát:
A kozmopolitizmus! Ugy-e szép?
A neve már az se jó magyar s azért
Mi dédelgetjük ezt a csemetét!
Ha külföldről jött bármi rossz remek,
Mi itthon készül ócskaság, szemét,
Ejtsd hangosabban a magyar nevet
Bosszantás árja zug legott feléd!
Rád olvassák; uracskám elmaradt!
E nyájas ország már nem »Ázsia«
A népdalon ma mindenik kaczag,
Keringő kell meg kuplé s ária!
Magyar csak egy kelendő, óh mi jó!
Szűrről lefejtett czifra tulipán,
Ezt látni házon, könyvön, ládikán,
S mi menté meg? hát a szecesszió!

Vörösmarty (komoran.)

Sötétebb képet fest sötét szavad,
Minőt házamról elhinnem szabad!

Tulzasz! ifjonti véred olyheves

Hogy szellőtől már lángban ég, repes

S viharok képzeli! De hát beszélj,

Tovább s gáncsom ne fojtsa el szavad

Hogy zeng a dal? vidáman? mondd! ne félj!

Költő:

Oh dall az zeng e szép ország terén
Több mint számlálni volna mód helyén!
Költő manapság minden fityfiritty
Azaz csak verset ír ha vers irigy,
Azért mit e sok dalnok rimbe szed
Torkát reszelve, míg be nem reked.
A hirlap máma félig versből áll
Vonal alatt a büszke ideál
Miatt vajudik egy dalos szegény
Fölötte kortes-nóta zöngemény!
Hátul a reklam legtöbb jámbusos
S minő lábak! mindegyik jó husos,
Ugy hogy szökellni látói szinte kin,
S amit zeng épp oly bájos: Zacherlin!
Hogy ez meg az milyen cipőbe jár
Azt versekben tudatja: Agulár!
Meghívó rimes, hát a krónikák,
Tobzódik itt a sok »zenér-diák«,
S amíg tiz strófán egy rimet oroz
Mindegyik azt hiszi, hogy ő Koboz!
Egyszóval vers, az nő itt gombamód
De bár ne lejjek inkább rimre szót
Mint ezt a berket zengni hallani!
Mint tűzött vad fülébe hallani!

Épp oly kétségbeejtő nékem ez! . . .

Vörösmarty:

Ej ej! ne légy már ismét tulheves!
Mit mondtál féldicséret számba mén
Hiszen ha oly sok a dal s költemény,
Költőnek lenni akkor jó dolog,
S akik hallgatják, szintén boldogok.
Elképzelem ha egy könyv megjelen
Erette mily erős a küzdelem,
Megveszi gazdag, ur, meg pór, s szegény
S babér fakad legott a könyv helyén!
Szerelmesének ifju dalt szaval
S a honfi, hogyha bánatot temet
Szint azt teszi, mit költött vény javall:
Hazát, királyt versekben emleget!

Költő:

Mester! Ne gunyold ifjuságomat!
Az indulat lehet, hogy elragad,
De hogy ragadva visz, van rá oka:
Mankón harag még nem járkált soha!
S lásd én haragszom, nem! ez nem harag!
Amint jött elszállt az, míg az megmarad!
Búbánat ez, mely fájdalmat nevel,
S egyszer lesujt, másszor meg fölemel,
Kisérő társam terhes gondon át
Ostorral üzöm: hajra csak tovább!
Ha hátránézek: kétségbeesés,
S hogy ha előre: rémes csüggedés!

rencz kereskedelmi miniszteri államtitkárt ne-jével, testvéreit *Huzella Elek* budapesti nagy-kereskedőt ne-jével és *Huzella Mátvás* törvény-széki bírót.

A városban már este elterjedt a hír, hogy *Endrődi* és *Nagy Ferencz* itt vannak s természetesen a színházban is keresték őket a kíváncsiak. Csak *Nagy Ferencz* jelent meg ne-jével, *Huzella Gyulával* és *Huzella Gyulánéval* a jobb oldali 2. számú földszinti páholyban rövid időre. Végig nézték *Csongor* és *Tünde* harmadik felvonását, aztán eltávoztak a házigazda lakására.

A kedélyes vacsora közben nem hiányoztak a tósztok; *Endrődi Sándor* is elővette lantját s a következő kedves versikével köszöntötte régi jó barátját:

Vén fiunak.

Nagyvárad, decz. 1.

Öreg üzlet gondol egyet magába,
Felöltözik ünneplő szép ruhába
Végbucsut mond az avatag szállásnak,
S palotába hurozkodik,
Ahol büszkén pompázik.

Öreg üzlet megijodik igazán
Ragyog mint a friss bimbó a rózsafán
Ég a firma gunyos pajkos sugárban:
Huzella ur, Barabás ur,
Ezt esinálják utánam!

A kis társaság a lehető legjobb hangulatban késő éjjelig együtt maradt s ezzel a *Huzella-üzlet* új helyiségbe költözését *Endrődi* egy versével tette a nagyvárad közönségre emlékeztetéssé.

Színházi levelek.

II.

A *Traviata* multkori balsikeréből kifolyólag azt a kérdést vetette föl valaki előttem, nem volna-e helyes dolog a vidéki színházakból az opera-előadásokat végleg kiküszöbölti?

Nem tudtam rá hamarjában felelni, mert bizony az az előadás engem is kellemetlenül lepett meg. Már-már kimondtam az igent, mikor megint eszembe jutott a *Hunyady László* és a *Troubadour* — s nem szóltam semmit.

Vörösmarty:

Nem értelek csüggedni nincs okod?
Ocsu között mindig találsz magot
S ha irnak verset az avatlanok,
Csak annál szebben szólnak a dalok,
Miket lantján ihlet poéta ver,
Mégis mi az tehát a mi lever?

Költő:

Az, hogy a míg a fűzfasip recseg,
Lanton a költők hiába zengenek.
A szűz poezis megvetett dolog
S a muzsa mit tehetne mást: dobog!
Hiszed, hogy ifju lány ma versekér
Rajong s egy verses könyvet nem cserél
Ekszer, selyem, vagy másmiért? — Dehogy!
Az ily lányok száma egyre fogy
S annál több lesz a más, olyan, aki
Az apró hirdetésben ontja ki
Mi őt, vagy ifju szivét bántja tán,
S verset csak úgy olvas, ha szótalány!
Vagy azt hiszed akad ma ifju egy,
Ki egy bus zöngeményre lépre megy
Nem úgy biz a! Hisz tudja jó magá,
Hogy jó, vagy rossz azért hej vers csak a!
S a honfibanat? ejh! azt hagyjuk el!
Adót fizetni így is, — úgy is kell!
Miért keresni akkor még okot
Különb bánatra, mint e megszokott?
Egy szó, mint száz a vers ma már lejárt,
Prózában irnak hasznosat s mi árt?

A napokban aztán kezembe akadt egy fővárosi zenészet közlönynek valamelyik száma. Abban volt egy cikk, melynek summája nem kevesebb, mint hogy vidékre opera nem való. A vidéki opera-előadás csak üres kapaszkodás a szereplők, meg a közönség részéről is; az operett-diva a triko után a *Traviata* magasabb dicsőségeire vágyik, a közönség pedig 100%-kal vél növekedni, ha elmondhatja:

— Operát hallottam!

S ennek a következménye a cikkíró szerint nem más, mint általános elizléstelenedés (bocsánat a fura kifejezésért!) Közönség és színészek egymás müizlését rontják.

Van benne valami. De azért mikor a cikket elolvastam, egyszerre meggyőződésemmé vált, hogy igenis, a vidéknek is szüksége van operai előadásokra.

Könnyű onnan Budapestről lekritizálni a szegény vidéket; ott beülnek az operába s hallgatnak olyan művészeket és művésznőket, kiknek minden magas czé-jét arannyal fizetik s becses hangjukat orvosok vigyázzák. Persze, hogy akkor nem lehetnek megelégedve a vidékiekkel, kik egy héten fellépnek operában is, népszinműben is, talán még prológban is.

De mindebből még nem következik az operai előadások száműzése a vidékről; legkevésbé következik azonban a vidéki közönség elizléstelenedése (ismét bocsánat!)

Néhány év óta a zenei ismeretek örvendésesen terjednek az egész országban s ezzel mintegy párhuzamosan a vidéki nagyobb színházak sorban fölvetették műsorukba a legnevezetesebb operákat. Helyes-e már most a kezdet nehézségeivel küzdő fiatal vidéki opera-előadásokat a guny és a gáncs nyilaival megölni? Még mielőtt sejtelmök volna róla, mi lesz belőle?

Nem kell azonban azt képzelniük a jó fővárosiaknak, hogy mi az operai előadások non plus ultráját látjuk a mi zsengeinkben. Tudjuk jól, hogy a kezdők csak kezdők, de hát valamikor csak kell *kezdeni!* Az operai előadásokat nem lehet ezentul a fővárosnak monopolizálnia s a mint a többi színi szakban megközelíti a vidék egyben-másban a fővárosi színházakat, úgy lesz ezentul az operákban is.

Lesz. De mikor?

Akkor, ha majd az operákban is elérjük azt, hogy a vidék lesz a fővárosi színházak előiskolája. A Nemzeti Színház tagjai vidéken kezdték pályájukat; miért kelljen éppen csak a magyar királyi opera növendékeinek rögtön a színi iskolából az ország első színpadjára lépniük? Ezért hallani újabban egyre több panaszt az opera ellen.

S ha a kezdő opera-énekesek vidéken kezdek pályájukat, az nem fog akkora költséggel sem járni, mint ha az igazgatónak a jelenlegi erőket kell »szoritania« operákra. Akkor el lehet majd kerülni azt a kellemetlen állapotot, hogy az operetttel teoretikától egyforma sikert várunk operában és operetttben.

A mi társulatunkban ezt az örvendés jelenségét látjuk *Szekely Annánál*. Nagy ambíciója, nagy tehetségű, nagy jövőjű művésznő, a kinek éppen nem fog ártani, hogy pár évet vidéken tölt s hozzászokik a színpadhoz és a közönséghez. Kiválóan operákra termett rá *Balláné Csik Irén* is; itt inkább van alkalma pompásan iskolázott hangját ragyogtatni. Neki különben meg van az a nagy előnye, hogy az ének igen könnyen megy nála s ráér játékkal is hatni és mellett talán mindenféle szerepkörben alkalmazható.

Nem mondható ez a szintén speciálisan szerződött *Kalmárról*. Neki egy gondja van: hogy az éneket jól eltalálja, azontul semmivel sem törődik, sem a színezéssel, sem a játékkal. Ez utóbbival legkevésbé, annyira, hogy még a legkezdetelegesebb dolgot: az arc festést sem nagyon figyeli meg.

A többi operai szereplő más szerepkörökben inkább kiválik; róluk tehát ott fogunk megemlékezni.

Aliquis.

UJDONSAGOK.

„Szózat.”

Jelen hét az irodalomé.

Vörösmarty a nagy költő király emlékét ünneplik széles e hazában. Az ő hallhatatlan nevére szólván az ének, nemzeti irodalmunknak nyújtunk áldozatot, melyben *Vörösmarty* fellépte korszakos alkotást jelent.

A próza ur, koldus szegény a dal,
Borsó a vers, s a publikum a fal.

Vörösmarty:

Elég! Ne hidd, hogy meg nem értelek,
De nem helyesem még se zokszavad,
Magyar költőnek lenni féltetek,
Oh! Mert csüggedni ennek nem szabad!
Lehet, hogy erkölcs, szellem, értelem,
Senyved, megromlik néha hirtelen,
De, ez muló baj nem tarthat soká
S a kor, mely önbecsét is eldobá
Magához tér, eszmélni kezd megint
S a dől bálványra megvetőn tekint.

(Távrolról egész halkan a Szózat dallama hallatszik, a mely lassan közeledik s fokozatosan, mérsékeltén egyre erősödik. *Vörösmarty* lelkesülten figyel).

Hallod!? Tudod mi ez? az én dalom!
Szülője volt szívtépő fájdalom,
Minőt *Kassandra* érezett talán,
Hogy bukni látta Tróját jóslatán,
Jósló lelkemmel én előre láttam,
Hogy még temetjük is majd e hazát,
De hittem mindig új föltámadásban
S nekem e dal ma lásd igazat ád!
Felülről nézve ötven éve majd,
Hogy lent a vérből rózsá mennyi hajt.
Hogy ezredéves szenvedés között
Velünk a béke im frigyét kötött.

Nem csüggedés, a mi szivembe kél,
De hála, mely reményből újra él
S panasz helyett imára készit.

(Féltéredre ereszkedik, a költő utána.)

lsten!

Ki előtt ember sziv elzárva nincsen,
Csillagtengernek művész alkotója,
Kinek keze a Mind-nek útját rója.
Kinek világ vagy porszem egyre mén,
Add, oh! hogy e parányi földtekén
Boldog lehessen mindig a magyar.
S a mit kivivhat emberész s a kar
A jóért küzdve, legyen mind övé.
S ha vészes gondok gyűlenek is köré,
Legyen varázsszó, melyre mind elül,
E dal: Hazádnak rendületlenül!

(Az óra egyet üt. Fölkel s a költőt, a ki mellette térdel, megáldja).

Időm lejárt, de nem vesztettem el,
Nehéz álmodra a jövő felel.

(Dörgés, sötét, ismét a szobor látszik.)

Költő: (fölrádvá, a szobor elé térdel.)

Mester! Légy áldva:

(A Szózat teljes erővel megzendül.)

És mégis e nagy napokon, mikor egy szív, és lélekkel kellene hálát adnunk a magyarok Istenének, hogy ily kiváló tehetséget adott hazánknak, hallani hangokat, melyeknek tenorja a félremagyarzás.

»Ünnepeljük Vörösmartyt, hogy szelleme támasszon új világosságot, mert immár az ő emlékéből is *tökét* kovácsolnak egyes körök. Értjük!

Vörösmarty önhibáján kívül katolikusnak kereszteltetett. Emlék szobrára a legelső akciókat katolikus intézmény kezdte meg és művei a keresztény társadalom körében kedveltek, mert valamennyi magyar dálnok közt ő műveiben leghivebb kifejezője a keresztény elvektől megszentelt hazafias érzelmeknek.

Ha ezért akarnak világosságot támasztani ne erőlködjenek!

Az ő szelleme mindig, míg csak a haza él a mult dicsőségéből önt új erőt a csüggedő nemzetbe, hogy reméljék a szebb, jobb jövő hajnalát.

Daczára, hogy irodalmunk nem szegény hazafias dalokban, de a »Szózat« maga olyan kiváló alkotás, hogy egymaga elég lenne arra, hogy költőjének emlékét ércben örökítse meg a nemzet.

Pálmát nyújtunk *Kölcsey* Hymnusának is! Nagyszerű, költői ihlettel megírt alkotás. Hazafias ünnepeken, gyülekezeten legméltóbb kifejezője a nemzeti érzéseknek: de arra, hogy templomban énekeljük nem való. A költői felhevülésben megírt magasztos sorok Isten akaratának akarnak irányt szabni:

Megbűnhötte már e nép
A multat s *jövendőt* . . .

A többi sorokban is: »jókedv« »bőség« »ért kalász« »Tokaj szőlővesszeinek nektárja« stb. foglalnak helyet a felekölt gondolatok sorában.

A *Szózat* szárnyalása magasabb, valóságos nemzeti imádság. Mellőz minden anyagi, földi vonatkozású dolgot: eszményi magasságban csapong és a mit kér meghirdet, az a haza boldogsága, az apáink vérével áztatott föld szeretetének, hűségének fejlesztése.

Még jönni kell, még jönni fog
Egy jobb kor, mely után
Buzgó imádság epedez
Százszekre ajakán.

Ez a jövő buzgó imája, melynek malasztjában tartja fenn Vörösmartyt a nemzet lelkét, hogy felköltse reményét, megacélozza bizalmát és éleszsze lelkesedését.

Bár ezt értené és szivelné meg a mai nemzedék, mely a százados évfordulón Vörösmartyt ünneplén, mindnyájunk egyik legdrágább erényét, a *hazaszeretetet* ünnepli.

Ha ez megerősödnék, — ez volna legszebb hódolat az ő emlékének. (He.)

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5-ig 40 fillérért. Más időben 1 korona.

* A királyi várpalota szent Istvánról nevezett kápolnájának egyházi ruhái, melyeket a művezetőség az *Oberbauer A. utóda* cégénél rendelt meg a nagy arany ornátus kivételével immár készek. Minden egyes darab úgy az anyag minősége, mint a művészi földolgozás, himzés tekintetében valóságos műemkek, amint hogy a csaknem fél százados műintézetől más-ként várni nem is lehetett. Az arany ornátus technikai akadályok miatt jó pár héttel el fog késni. Ez esetben nem a szokásos frázis a

technikai akadály, hanem igaz valóság, mert a bársonybrocátra alkalmazott gyöngyutánczat (d'or frise) úgy megnehezítette a munkát, hogy a külön e célra föllállított szövőszéken naponkint alig 10 centimétert lehet csak megszöni. Hogy a várpalota művezetősége a munka nehézségéről személyesen meggyőződhessek, a cég az ornatusból a casulát mégis elkészítette. A keresztet három himzett kép díszíti. »*Jézus a jó pásztor*« alatta *Szent István király* s a casula előrészen *Szent Zsigmond* a kápolna régi védőszentje. A himzés a *point antique* modorban készült oly csodás finomsággal, melyhez fogható nálunk egyáltalában ismeretlen. Általános meglepetést keltett a fekete ornátus is, mely fehérrel mintázott nehéz fekete bársonybrocát szövetszövel készült ezüst díszítéssel. A casula és a tőpluvialé lila selyemmel kiemelt ezüst himzése szintén ismeretlen himző művészettel van készítve. Mihelyt kész lesz a nagy Ornatus, az *Oberbauer A. utóda cég* a budapesti központi Oltáregylet helyiségeiben kiállítja a kápolna részére szállított összes ruhákat, amikor az érdeklődők megtekinthetik.

* **Lónyay Stefánia grófnő — Jókai Mórnak.** Azon a fogadtatáson kívül, melyben Lónyay Stefánia grófnő a minap Jókai Mórtrézesítette, most újabb meglepetéssel is kedveskedett a királyi hercegnő az ősz költőnek. A minapi látogatásán a fenséges asszony Jókai-val a többi közt a magyar borokról is beszélgetett.

— És milyen bort iszik rendszeren? — kérdezte gróf Lónyay Elemérné.

— Vörös bort; a saját termésem.

Ennek a beszélgetésnek kapcsán történt most, hogy gróf Lónyay Elemér és neje, Stefánia királyi hercegnő, egy hordó kitűnő egri vörös bor küldött Jókai Mórnak ajándékba. — E helyütt térünk vissza arra a nyilatkozatra, mely ma a *Pol. Ért.* közlése nyomán került a lapokba s mely azt mondja, hogy Lónyay grófnő nem adta le névjegyét Jókaiéknál, de le sem adhatta, mert nem ismeri Jókai nejét. A Lónyay grófi pár itt időzése alatt sok mende-monda került az újságokba s ezek közt a névjegy-historia is. Ez utóbbi híresztelésekről Jókai csakugyan nem tehet. Ő csak tiltakozhatik az ellen, hogy nevét ilyen mende-mondákba belevonják.

* **Bimbóhullás.** Tegnap délután temették Pekanovits Imre igazgató főmérnök kis fiát, Ernő-két, az olasz-i elemi iskola második osztályú növendékét. A temetésen, melyet *Dencs János* cz. kanonok szép segédlettel végzett; nagyszámu díszes közönség vett részt. Az elhunyt jó kis gyermek iránt érzett szeretet különösen a koszoruban nyert meghatározó megnyilatkozást; még a kis osztálytársai is egy díszes kis koszorúval rótták le barátjuk iránti szeretetük adóját.

A következő koszorúk díszítették a meghatározóan szép kis koporsót:

Szeretett kis fioknak — Bánatos szülei.
Szeretett testvérünknek: Pista, Margit.
Szeretett társunknak! A Várad olasz-i r. k. iskola tanulói.

Az aranyos Hoczikának: András bácsi és gyermekei.

Forrón szeretett Hoczikának: Ilonka, Mariska, Lenke és Rézi néni.

Felejthetetlen Hoczikának: Dani bácsi és Gizi néni.

Szeretett Hoczikának: Mayr Sándor és családja.

Kedves kis Hoczikának; Tabéry Ármin és neje.

Részvétünk jeléül: Ficzek Lajos és családja.
A kis Ernőkének: Weigl Róbert és neje.
Drága Hoczikának utolsó üdvözlésül: Ilonka muszi.

Tisztelete jeléül: Grünwald Simon.
A kedves Hoczikának: Katona Bálint és családja.

Felejthetetlen Hoczikának: Szabó bácsi.

* **A pipa alkonya.** Egy hosszú kimutatást kaptunk ma. Csupa szám, meg betű, azután megint szám és ismét betű. A dohányjövédéki

központi igazgatóság adja tudtára benne mindazoknak, akiket illet, hogy ebben az esztendőben szeptember harminczadikáig mennyi szivart és cigarettát szivtak el széles e hazában. Szomorú ez a kimutatás és úgy tetszik, mintha a reménytelen szám között egy melankolikus valóság lenne megírva. Az, hogy a pipa alkonya elkövetkezett. Évről-évre fogy a pipázók száma s tért hódít magának a szivar. Pedig hát tudni való, hogy mi mindig nagy pipájú nemzet voltunk, s szerencsére vágott dohányban sem szűkölködtünk soha. És im meg kellett érnünk, hogy a pipa alkonya bekövetkezett. És ez annál szomorubb jelenség, mert a pipával együtt lekerül a műsorról, egy rendkívül kedves, pátriarkális képe, a »rég jó idők« képe, melyet pipa nélkül elképzelni sem lehet. Es amikor az utolsó tajtékpipának a nyaka megreped, amikor az utolsó pipaszurkáló eltűnik a láthatárról, akkor az utolsó pipával eltűnik az utolsó táblabíró is és a pátriarkális időkben nem marad még egyéb, csak az emlék, és azok az adomák, melyeknek csak úgy van meg a maguk hatása, ha pipászó mellett mondja el az ember. De még a szivarkimutatásban is van valami, ami gondolkozóba ejti az embert.

És ez a valami az, hogy ebben az esztendőben kevesebbet szivartoztak az emberek, mint tavaly. Regalitásból csak 4.176.600 darab fogyott el, holott tavaly 4.347.940 darabot füstöltek el a regalitász tisztelői. A népszerű trabuko az idén is tartotta magát 14.937.000 darabot füstöltek el belőle, míg tavaly csak 14.227.565 darab fogyott el belőle. A britanika barátai még a legkövetkezetesebbek. Tavaly is csaknem annyi britanikát szivtak el, mint az idén. Hanem az már valóban szembeötlő, hogy a jó öreg virginia hivi mennyire megfogyatkoztak. A káplárok vannak-e most kevesebben, avagy a »virgónia« változott meg, nem lehet tudni, hanem annyi bizonyos, hogy a tavalyi három millió hatszáz ezer darab az idén leapadt két millió hatszáz ezerre. A cigaretták mezején is óriások a differenciák. Mondhatni, hogy a hölgy cigaretták az egyetlen, amelyet fokozatos mértékben szerte és fogyaszt a magyar közönség. Tavaly 223.063.400 darab fogyott el, az idén pedig teljes negyvennégy millióval több. De hát ezen nincs mit csodálkozni. A pipázás kiment a divatból, de a hölgyekkel szemben még mindig lovagiasak vagyunk, noha ezek a hölgyek sem olyan jók már mint a régi jó időkben.

* **Újabb leletek Rómában.** Rómából jelentik: A trasteverei Caecilia templom renoválása közben felfedezték a Caecilia-család házáat. A házban szép fűrdők, remek mozaikokra és a császárság-korabeli gyönyörű freskókra találtak, valamivel távolabb pedig egy egész jó karban levő Minerva-templomra bukkantak. Az ásatási munkálatok költségeire a Vatikán 100.000 lírát utalványozott.

* **Szegény gyermekek felruházása.** Alig pár héttel ezelőtt említettük, hogy a »Gyermekbarát Egyesület« 200 pár csizmát osztott ki a szegények között, tegnap ismét tekintélyes mennyiségű ruhaneművel segítette községi iskoláink szegény leány növendékeit. A ruhaneműek árának nagy részét *Ritoók Margit* urhölgy ismerősei körében gyűjtötte, a kiosztást pedig dr. Grósz Albertné, *Ritoók Margit*, dr. Dóri Ferencz, Hegedüs Géza, Hegyesi Márton, és Réz Mihály eszközölték. Ez alkalommal örömmel látjuk, hogy a »Gyermekbarát« a rendelkezésére álló korlátolt anyagi eszközökkel is mily nagy mérvben gyakorolja a jótékonyt.

* **Gyermekeinek gyilkosa.** *Fentős Mihály* vadkerti lakos életét nagyon sokszor megkeserítette hitestársa, aminek aztán az lett a következménye, hogy az asszony nyolcz évi házasság után elhagyta az urát. Elválásukkor a két nagyobb fiugyermek az apjuknál hagyta, ellenben a 4 éves Rózsikát és 2 éves Ilonkát magával vitte. Az asszony aztán teljesen ledér életre adta magát, minek következtében az árvaszék az apa kérelmére elvettette a két kis leányt az anyától és az apa gondjaira bízta. Ezalatt megindult a válópör is a házastársak között, amely e napokban nyert befejezést, s ennek során mind a négy

gyermek az apának íteltetett. Fentősné, szül. Borsi Rózsa nem nagyon bánta az elválasztást, de abban már nem tudott megnyugodni, hogy a gyermekeit is elvették tőle. Minden ledérsége mellett is imádta gyermekeit s ezek nélkül nem tudott meglenni. Sokszor napközben elment a vált férje háza előtt, csak hogy gyermekeit megláthassa a mikor aztán órák hosszáig elsírt az utcán. Tegnapelőtt is elment Fentős háza előtt, a mikor a két kis leányt egyedül látta játszani az udvaron. A gyermekek a mint anyjukat meglátták, kifutottak hozzá az utcára, az anya pedig karjára kapta mind a kettőt és rohant velük haza. A mint a lakására ért, borzasztó gondolat fogamzott meg agyában. Szegket vert a szoba gerendájába s előbb a két gyermekét kötötte föl, azután pedig önmagának akasztott hurkot a nyakába. Mikor Fentős hazaért s a két kis leány eltűnését észrevette, azonnal volt felesége lakására sietett, hol az ajtót zárva találta. Benyomta tehát az ajtót s a mint a szobába belépett, a két ártatlan gyermeket ott találta fölakasztva anyjukkal együtt. Mind a három már halott volt. Az eset óriási igazgatóságot idézett elő a lakosság körében.

* **Szerkesztők háboruja.** Temesvárról írják lapunknak: A Súdungrische Reform és a Temesvarer Zeitung között támadt polémiából kifolyólag Barát Ármán, a T. Ztg. szerkesztője lovagias elégtételt kért ifj. Steiner Károlytól, a S. R. szerkesztőtől. Steiner az elégtételt nemcsak megtagadta, hanem újabb sértésekkel halmozta el Barátot, sőt lapjában tettelegességekkel fenyegetőzik. Barát ügyét a Vidéki Hirlap-írók országos szövetsége elé viszi.

* **Kibukott a vonatból.** Nagy szerencsétlenség történt tegnap a Várad-Velence felől eső vasuti hid közelében. A Kolozsvár felé robogó személyvonat egyik kocsi-jából egy 25—30 évesnek látszó uri nő kibukott, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a magas töltésről legurult s feje és lábai teljesen összeroncsolódtak. A hid mellett álló vasuti őr észrevette a szerencsétlenséget s rögtön orvos után futott, ki a haldokló nőt a kórházba szállította be. Kiletét még eddig nem sikerült megtudni, mert mindössze csak egy Budapestről szóló vasuti jegyet s két rózsafüzért találtak nála. A vizsgálatot a rendőrség megindította.

* **Zenepróba.** A nagyvárad zenekedvelők egyesülete holnap, hétfőn este 8 órakor a szokott helyen gyakorló próbát tart. A hangverseny ideje közel lévén, kéri a vezetőség az egyetlen működő tagjait, hogy a próbákon pontosan és teljes számban jelenjenek meg.

* **A hétről.**

Egyetemi ifjak között.

— Kitél veszed a leczkékét?

— A mult hóban *Arloultól* vettem, most *Fodortól*.

— De az egyetemen!

— Az egyetemen? Micsoda abszurdum ez a kérdés.

Krüger apó a tiszteletére rendezett hangversenyen így sóhajtott fel:

Mit ér, ha itt a *hurokat pöngetik*,

Ha Transzvalban a *bürokat döngetik*.

Igaza lehet.

— Nem is hinné, vannak kutyák, melyek okosabbak, mint a gazdák.

— Hisz tudom. Nekem is van egy ilyen kutyám!

(*Kakas Márton.*)

* **A kiskereskedők társulatának estélyei.** A nagyvárad és biharmegyei kiskereskedők társulata, felbuzdulva a tavalyi estély szép sikerétől, az idén többször is szándékozik ily estélyeket rendezni. Tervben van ugyanis két, esetleg három házi estély rendezése, melyek csupán a tagok és családjai részére volnának

megtartva s melyeken egy-egy komoly és szép-irodalmi *felolvasás* lesz; utána tea-, esetleg *táncz*. Ezekon kívül a társulat a tél folyamán egy nagyobb szabásu *hangversenyt* és *felolvasásokkal* egybekötött *tánczestélyt* fog tartani, mely bizonyára szintén jól fog sikerülni. Az estélyeken az ujonnan alakult *vidéki körök* tagjai is részt vesznek; az első házi estély már valószínűleg e hó közepén lesz. Ez alkalommal a helyi társadalom két kiváló tagja fog felolvasni. Az estélyek igen csekély belépési díjjal köttetnek egybe, a társulat pénztára javára.

* **A műzslés nevelése.** Ezen a czimen tartja Szücs Izsó iparisk. igazgató a »Gyermekebarát« egyesület javára december 8-án (szombaton) d. e. 11 órakor felolvasását a kir. jogakadémia disztermében.

Akkor, — midőn általános a panasz, hogy a magyar közéletnek nincs esztetikai tartalma és midőn közóhajt képez, hogy az iskolát a művészet levegőjével kell körül venni, — felolvasó aktualisab témát nem választhatott volna. — Mint értesülünk, felolvasó a paedagógia újabb vívmányait is ösmerteti fejtegetésében és a párisi kiállításon szerzett tapasztalatairól, illusztrációk kíséretében számol be. A műveltebb nagyközönséget érdeklő élvezetes és tanulságos felolvasásra a jegyek korlátolt számban adatnak ki, s a Gyermekebarát pénztárnokánál, vagy a tanuló ifjuság utján előre válthatók meg.

* **Az ál-Bethlen gróf.** Bécsben junius közepén egy Paetz György nevű embert fogtak el, ki magát Bethlen grófnak adta ki. Azt állítja, hogy az elhalt Bethlen Miklós gróf adoptálta.

Elfogatása csalárd birtokvásárlások miatt történt, amikben nagy jártasságot árult el. A többi közt egy gazdag özvegytől »megvette« Stájerországban a Stattembergi jószágot, erősen megkárosítva a hiszékeny birtokosnőt. Majd megszerezte az Amstetten melletti »Gieshübel és Wasen« birtokot, melyre egy Mayer János nevű gieshübeli földbirtokost fogadott föl jószágigazgatóul, aki a szt.-péteri előleg- és takarékegylettől 4000 korona kölcsönt vett föl s a betéti könyvet Bethlen grófnak adta át szolgálati biztosítékképpen.

Paetz a könyvet Bécsben azonnal elzálogosította. Paetz junius 19-ike óta van vizsgálati fogságban a bécsi tartományi törvényszéknél s kitűnt, hogy 1895-ben a lipcsei törvényszék beszámíthatlanság miatt gondnokság alá helyezte. Erre támaszkodva, Mayer most az ő betéti könyvének elzálogosítását jogérvénytelennek tekinti és úgy Paetz, mint a könyv jelenlegi tulajdonosa ellen pört indított, vagy könyvének visszaadása, vagy a 4000 korona megfizetése iránt.

* **A megédesített katonaelet.** Eddig azt mondták, hogy a katona-elet gyöngyélet, nemsokára majd azt mondják, hogy czukorelet. Amiről eddig sokat irtak s beszéltek már, azt most már a nyár folyamán egy csomó katonán ki is próbálták, hogy tudniillik milyen hatással van rájuk a czukorevés. Általában véve azt tapasztalták, hogy a czukor fokozza a gyaloglásban fáradó katona erejét. Hét hadtestnél tettek vele kísérletet. Kiválogattak két-két csoportot, amely körülbelül egyforma erejű emberekkel állott. Az egyik csoport csak a rendes éledelel naponként legalább harmincz grammnyi czukordózt kapott. És a kiszemelt legények, akik nyilván többre becsülik a jó erős zöldpaprikát a leghabosabb czukorsüteménynél is, kommandóra ették a czukrot. Kávéban, pohár vízben vagy anélkül. A használat előtt is, meg azután is megmérték a legények testi súlyát, erejét. Különösen hosszú fáradalmak után próbálták meg a czukor éditő, éltető hatását a katonákon. Czukrot etettek velük, aztán megvizsgálták, jobban bírják-e így a borjút. Mind-ezek az adatok már össze vannak gyűjtve és a hadügyminiszteriumhoz föl vannak terjesztve. Ott majd átvizsgálják és meghányják-vetik az elért eredményeket és úgy lehet, hogy már a jövő manővereken minden katona a bornyujában hordja, — ha nem is a marsallbotot, de mindenesetre a maga czukor-porczióját. Kato-

nai körökben tartanak is tőle, hogy megint nehezebb lesz a katona podgyása, mert a rendes éledelel alig lehet valamit elvonni, hogy a helyébe czukrot tegyenek a bornyuba. De ez még a hadügyminiszteriumon mulik, ott pedig csak az adatok megvizsgálása után dönthetnek. Az eddig is tapasztalt eredmény alapján azonban meg lehet jósolni, hogy jövőre a gyöngyelegénynek nem azt adják majd tanácsul, hogy: egyél több gombócot, hanem: egyél több czukrot.

* **Halálozás.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést:

Alólirottak fájdalommal telt szívvel tudatják a felejtethetlen jó gyermek és szerető testvérnek *Mandel Piroskának* folyó hó 1-én déli 12 órakor hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A kedves halottnak hült tetemei f. hó 3-án délután 3 órakor fognak a Nagy-Körözs-utca 720. sz. lakásból a róm. kath. anyaszentegyház szertartása szerint a várad-velencei sírkertben örök nyugalomra helyeztetni; az engesztelő szent mise-áldozat pedig december hó 4-én délelőtt 10 órakor fog az újvárosi plebánia-templomban ez egek Urának bemutatni. Mely végtisztességtételle az elhunyt-nak rokonai, jóbarátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1900. december hó 1-én. Áldás és béke lengjen a kedves halott porai felett! Özv. *Mandel Ferencné* az elhunyt anyja. *Mandel Ferencz*, *Mandel Róza*, *Mandel Lajos* az elhunyt testvérei. *Mandel Ödön*, *Mandel Elek*, *Mandel Géza*, *Mandel Ilona* az elhunyt testvérei. Ifj. *Mandel Géza*, *Mandel Emma*, *Klemens Rezső*, *Klemens Mariska*, *Klemens Ilona*, *Dániel Dezső*, az elhunyt unokatestvérei. *Kelemen Péter*, *Dániel Antal*, *Schlosser Emma* az elhunyt sógorai és sógornői.

* **Kongresszus — az afrikai rabszolgaság ellen.** Az összes külföldi kath. körökben élénk pártfogásra talált a f. hó 20—23-ig Bécsben az afrikai rabszolgaság ellen tartott kongresszus. Bennünket magyarokat annyiban érdekelhet a kongresszus kedvező eredményéről hallanunk, a mennyiben annak élén mint I. alelnök egy magyar főpap, *Fischer-Colbric dr.* esztergomi kanonok állott.

A Salzburgban székelő *Ledochowska Teréz* grófnőtől egybehívott *nemzetközi* kongresszusnak, mely az afrikai rabszolgaság elnyomatását és a missiók támogatását czélzóta, 1500 tagja között ott találjuk *Majláth Gusztáv* gróf erdélyi püspököt, nemkülönben számos előkelő család tagját, valamint kath. hitterjesztőket, sőt magából a távol Afrikából odasietett missiópüspököt és egy epost. vikáriust a Benin- illetve az Arany-partról.

Kiválóan ünnepélyes volt 2000-nél több résztvevővel az utolsó diszgyűlés estélye, melyet még a *magas uralkodóház egy tagja* is jelenlétével tüntetett ki. Ez alkalomból a kongresszus fázadozásának és eredményének elismerése — és jóváhagyásául *Ó Szentsege XIII. Leo* az összes résztvevőknek sürgönyileg *apostoli áldását* küldötte.

Ledochowska Mária Terézia grófnő, a Salzburgban székelő *Klávéri sz. Péterről* nevezett intézmény alapítója és egyetemes főnöknője hazánk részéről ily magas uraságok érdeklődése által felbátorítva, hajlandó Magyarországon is *nemzetközi* művenek egy fiókintézetet nyitni, ami élénk érdeklődés mellett a közel jövőben volna remélhető.

* **Harminczhat ember életveszélyben.** Harminczhat ember életét mentette meg *Ivkovics Ante* labini horvát paraszt. *Ivkovics Spalatóban* járt, ahonnan hajón ment *Kastell Lukesiba*, innen pedig gyalog folytatta útját *Labinig*. Mikor felért a labini magaslatra, észrevette, hogy a vasuti töltés, mely itt több mint 50 méter magas, teljesen leomlott s a sinek ugyszólván lógnak a levegőben. *Ivkovics* tudta, hogy *Spalató* felől nemsokára jön a személyvonat s tehát gyorsan kell cselekednie, ha meg akarja menteni a vonatot.

Zuhogó esőben, a támadt sötétség daczára, elment a legközelebbi őrházhoz. Miután ezt zárva találta, betörte az ablakot és úgy hozott ki a házikóból egy fáklyát. Gyors léptekkel megindult már most, hogy a közeledő személyvonatot figyelmez-

tesse. Nehéz, fáradságos feladat volt: lábai térdig süllyedtek a beomlott töltésben; hallotta a személyvonat dübörgését, mely ha ott éri, őt is elgázolja. A kritikus helyzetben emberfölötti erővel kiszabadult a töltésből s a fáklyát lobogtatva szembe szaladt a gyorsan közeledő személyvonatnak. Attól függött már most minden, hogy a mozdonyvezető észreveszi-e a fáklya fényét a sűrű ködön meg a zuhogó esőn keresztül.

Rémítő bizonytalanságban volt Ivkovic az utolsó perczig, míg végre néhány méternyire a beszakadt töltéstől a személyvonat megállott. Harminczhat utas ült rajta, akiket Ivkovic a saját élete kockáztatásával mentett meg a legborzasztóbb haláltól.

x Már folyó évi december hó 18-án tartja meg a közös katonai jótékonycélokra szolgáló XXI-ik államsorsjáték húzását, mely kitűnő nyereményeket nyújt, főnyeremény 200 000 korona, ezenkívül 18. 121 tekintélyes nyeremény 10.000, 5000, 3000 stb. korona értékben készpénzben. Ezen sorsjegyeknél nagy véletkezd mutatkozik, a mi az államsorsjáték jótékony és közhasznú célját tekintve, nagyon örvendetes körülmény.

EGYESÜLETEK

A biharmegyei nőegylet gyűlése.

A »Biharmegyei- és Nagyváradai Nőegylet« választmányja elnöknője, özv. báró *Gerliczy* Felixné lakásán s. hó 1-én választmányi ülést tartott, melyben elnöknőn kívül részt vettek: *Batig* Ferenczné, *Böszörményi* Gézáné, özv. *Des Echerolles Kruspér* Sándorné, *Darvassy* Lajosné, *Dús* Lászlóné, özv. *Grunwald* Henrikné, *Jablonszky* Emilné, *Janky* Józsefné, özv. *Imre* Jánosné, özv. *Kunyhósy* Jánosné, *Mezey* Vilma, *Milibák* Józsefné, dr. *Molnár* Imréné, *Sal* Ferenczné, *Stark* Róza, *Vértessy* Andorné választmányi tagok; *Ficzek* Lajos pénztáros és *Böszörményi* Géza jegyző.

A választmány élénk megbeszélés után elhatározta, hogy a jövő év jan. hó 12-én szombaton a Fekete sas nagytermében nyilvános *álarozos-bált* rendez, a létesítendő női menház alapja javára. A belépő díjat személyenként 3 koronában, családjegyet 8 koronában állapította meg, elhatározta továbbá, hogy a legközelebbi közgyűlést, melynek pénztári számadásokon kívül fontosabb tárgya a *Sokoll* Józsefné lemondása folytán megüresedett *alelnöki* állás betöltése lesz, február havában fogja megtartani. Örvendetes tudomásul vette a választmány, hogy a mult hóban megtartott chrizanthemum-kiállítás a női menház alapnak 87 kor, 78 fillér tiszta jövedelmet hozott s ennek rendezéseért, valamint a kiállítás helyiségének díjmentes átengedéseért özv. *Grunwald* Henrikné alelnöknőnek, *Mezey* Vilmának, *Farkas* József műkertésznek és *Huzella* Gyulának jkvi köszönetet szavazott, ugyszintén köszönettel vette bibornok-püspökünk 300 kor. karácsonyi adományát a segélypénztár és az árvaház javára.

IRODALOM.

Az »Országos Pázmány Egyesület« életrevaló eszmét honosított meg, mikor elhatározta, hogy a fenti cím alatt havonként megjelenő hivatalos közlönyt ad ki, mely a társaság belügyeiről ad a tagoknak világos és áttekinthető helyzetet. A decemberi füzet most jelent meg élénk tartalommal, mely különösen az egyleti étellel foglalkozik. Szóva van benne téve az egyesület állásfoglalása a *Timon* és *Borsszem Jankó* féle konfliktust illetőleg is. Befejezésül közli a tagok névsorát, melyben a következő helyi ismerős írók foglalnak helyett:

Alapító tagok: Schlauch Lőrincz dr. bibornok, Winkler József nagyprépost, Radnay Farkas prépost-kanonok.

Rendes tagok: Bachó István, Baranyi István, Erdélyi Zoltán, Hantke Emil, Hoványi Gyula dr., Kontur Béla dr., Kupár Rezső, Krudy Gyula, Kirschanek Ödön, Kincs István, Laurán Agoston dr., Mendelényi Béla, Petrassevich Géza, Pálffy Béla, Vucskics Gyula dr.

Pártoló tagok: Bognár István, Fetszer Antal, Grócz Béla, Hoványi Géza dr. Kucsovsky Lajos, Némethy Gyula dr., Podhráczky István, Szemethy Géza dr., Zajnay János.

ZENE és MŰVESZET.

Polka-mazur. Csak nemrég adtunk hírt róla, hogy *Bátky* Endre, ez a szép jövőjű fiatal zeneköltő milyen kellemes meglepetésben részesítette a nagyváradai zongorajátzókat Margit-keringőjével s máris egy újabb zeneműve jelent meg a könyvpiacra. *Lukács* Gusztávné urnőnek van ajánlva a polka, mely egyszeri átjátszásra rögtön belopódzik az ember szívébe könnyed, játszi dallamosságával. Hisszük, hogy ezek után *Bátky*t többször fogjuk üdvözölhetni a tánczene terén is újabb és újabb alkotásokért s meg fogja ismerni a magyar közönség is őt, a kinek darabjait külföldön szelvényben játszó hangversenytermekben. Hja persze, nálunk a báltermek cigányai által könnyebben megy a megismertetés. *Bátkynál* már ez megvan, a Margit-keringőt a Bura-tesztvérek már betanulták s a bállokban előadják, sőt valamelyik este a katonazenekar is elő fogja adni a színházban. Ugyanily elterjedésre számíthat a Polka-mazur is. Mindkét zenemű kapható *Láng* József könyvkereskedésében; a Polka-mazur ára 1 korona 20 fillér.

Igazságszolgáltatás.

Pörösködő írók.

II. nap.

A mai nap délelőttje a replikákkal telt el. Elsőben dr. *Kenedy* Géza, Tóth Béla képviselője felelt a védelemre. Hosszasabban foglalkozik a bizonyítási eljárás eredményével s arra a meggyőződésre jut, hogy Benedek semmit sem tudott azok közül beigazolni, a miket cikkében állított Tóth Béláról. *Tóth* Bélának »orvul támadó eljárásáról« felhozott adatokat szintén czáfolja. Utánna *Tóth* Béla beszélt. Részletesen ismertette az ügy előzményeit s Benedekkel való viszonyát. Majd áttért *Simonyi* Zsigmondra, akit nem tart elsőrendű tudósnak. Elmondta, hogy őt nem a stréberség vezette, hogy társulati tag legyen. A Kisfaludy-társaság háromszor felszólította, hogy jelöltesse magát. Ő mindig visszautasította ezt, mert nem akar semmiféle társulatnak tagja lenni, még akkor sem, ha azzal leszállított áru szép jár is.

Beszéde után az elnök 5 percznyi szünetet rendelt el, amely után dr. *Sebestyén* József élt a zárószóval. Utánna Benedek Elek fog beszélni.

Budapest. decz. 1. (Saj. tud. táv.) Benedeket a Tóth Béla elleni rágalalmazásáért a bíróság hatszáz korona pénzbüntetésre és 300 korona perköltség megfizetésére ítélte, Benedek az ítéletet megfellebbezte.

Délután a viszonvadat tárgyalták, melyet Tóth Béla ellen Benedek emelt s a törvényszék Tóthot 60 korona fő és 20 korona mellékbüntetésre ítélte, ki az ítéletben megnyugodott.

Visszavont semmiségi panasz. Dr. *Nagy* Géza kir. ügyész tudvalevőleg a *Balogh* Béla büntügyében hozott ítélet ellen semmiségi panasszal élt. Tegnap az esküdtbírók el-

nökéhez, *Milye* Gyula táblabíróhoz benyújtott írásbeli bejelentésében a semmiségi panaszt visszavonta.

TANUGY.

A „Tanítók köre“ új alelnöke.

A nagyváradai »Tanítók köre« tegnap d. u. 6 órakor, mint lapunkban jeleztük is, tartotta rendkívüli közgyűlését *Stark* Gyula elnökle alatt melynek egyedüli tárgya a lemondás által megüresedett egyik alelnöki tisztség betöltése volt, melyre a tagok bizalma *Vaday* Józsefet, községi iskolánk egyik derék igazgatóját helyezte, s őt választotta meg.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Vasárnap:) d. u. »Peleskei nótárius.«
este »Kis szökevény.«

Hétfő: »Négy évszak.«

Kedd: »Vasgyáros.« (Paulayné vendégtéka.)

Szerda: »Tosca.« (Paulayné vendégtéka.)

Csütörtök: »Kornevillei harangok.«

Péntek: »Bibliás asszony.« (Előszór.)

Szombat: »Bibliás asszony.«

Vasárnap:) d. u. »Csongor és Tünde.«
este »Gyimesi vadvirág.«

Vörösmarty a színházban.

Szép ünnep volt, de hosszú; ez volt a tegnapi este kritikája. A mi sok az sok s bizony tíz óra tájban a közönség gondolatai már erősen hazafelé voltak irányítva. Sokan a lépéseket is hazafelé irányították még a darab befejezése előtt, de a közönség nagy része hiven kitarított fél 11-ig.

Ez a »nagy rész« azonban nem jelent nagy számot is. Bizony *Vörösmarty* neve éppen hogy félig megtöltötte a földszintet, egyedül a földszinti állóhelyet lepte el a lelkes diáksereg.

Az előadás általában szép volt, de jónak nem mondható annyira.

Az ünnepi nyitány után P. *Szép* Olga, szavalta el *Molnár* László »Vörösmarty emlékezete« című költeményét nagy hatással; erre következett Erdélyi Zoltán prologja. »Vörösmarty ébredése.«

A darabot magát tárczorovatunkban közöljük, ezért bővebben nem ismertjük. Mindazáltal el nem hallgathatjuk, hogy a közönség nem volt a darabban teljesen megelégedve. Ünneplés hangulatra készültünk, ilyen ünneplés hangulatba ringatott a sejtelmes világitás is és akkor a szinpadról *Zacherlint*, *Agulárt* és a szecsessziós tulipánt (amely utóbbi nem is létezik) emlegetik. Ünnepi megnyitónak fenn kell szárnyalnia s a mi fő: hatásosan, megragadóan végződnie. Itt ellenkezőleg mint valami mélán elhangzó harangzó, olyan a darab vége. A pergő versek, csengő rimek azonban tetszetek s a többször átcillámoló lelkes hangulat is megragadta a nézőket, úgy, hogy utoljára zajosan hívták lámpák elé a szereplőket és a szerzőt, a ki azonban nem jelent meg.

Egy föltétlenül dicsérendő a prologban: megtalálta a módját, hogyan lehessen *Vörösmarty* alakját megszólaltatni a szinpadon, a nélkül, hogy kegyeletségét követnének el vele.

A szereplők közül Vörösmartyt *Peterdy* alakította. Maszkja jó volt, de a szerepét nem ártott volna jobban megtanulni. A költőt *Nyáray* adta sok bensőséggel, a Múza néhány szavával *Balázs* Olga provokált nyílt színen tapsokat. Sikeresen működtek közre a kis prólóg sikerén E. Kovács Mariska, Batizfalvy Gizella és Deésy Alfréd is.

A prólóg után Csongor és Tünde került színre fényes kiállításban, fényes szerep-nemtudásban. Ha prózában kitűnik a szerep hiányos betanulása, még jobban észrevevődik az akkor, ha a színész minden verssor végén pauzát tart és a sugólyuk felé tekintet. Ebben a tekintetben a három manó, *Bérczi*, *Füredi* és *Szilágyi* nagyon is kifogás alá esnek. A manók pattogó, gyorsan egymásba fonódó czivakodását vontatottá, szaggatottá tették s a sugóra való várakozás pauzáit mókázással akarták elleplezni. Persze hiába. Hanem a milyen kevéssé tudták a szerepet, épp olyan jól értettek a kacagató bohózkodáshoz; ezért még a primitív versszavalást is megbocsátottuk.

Kifogástalan alakítást egyedül *Nyáray* nyújtott (Balga). Nem túlozott, az egyszerű, de természetes komikummal hatott mindenütt. Tünde szerepében E. Kovács Mariska aratott tetszést, Mirigyét *Somogyiné* adta sikerrel. Kedvesen játszott P. Szép Olga is (Ilona). *Deésy* (Csongor) szép alak volt, látszott rajta, hogy készült is erre a szerepre s ezért több sikere volt, mint eddigi fellépéseiben. A három vándor közül egyedül *Könyves* Jenő (tudós) fordított gondot szerepére; *Balázs* Olga a nemtőkirály, *Batizfalvy* Gizella Ledér szerepét adta tetszéssel.

Ami a rendezést illeti: a kut-jelenetnél kár volt forsírozni a megjelenni nem akaró képeket, mert így egy hatásos jelenetet komikussá silányítottak. Ha nem mozog a masina, ne próbálgassák előadás közben. A (könyvben) olyan bájos nemtő-jelenetet pedig valamivel több élénkséggel kellett volna közelebb hozni ahhoz a lehetséges benyomáshoz, amelyet ez a jelenet az olvasóra gyakorol. A zenekarnál sem tapasztaltuk a megszokott finom játékot.

Szóval: az előadás nem volt valami jó, de szépnek szép volt. A diszletek, a világítás nagyszerű hatást gyakoroltak. Csak hogy ez nem az előadók érdeme. K. A.

A mai előadások. Ma, vasárnap este a *Kis szökevény* című nagy sikereket aratott, mozgalmas, látványos operett kerül immár ötödször színre az ismert szereposztással. Délután Gabányi híres bohózatát, a régi, kedves *Peleskei nótáriust* ujtják föl a társulat elsőrendű tagjaival.

A színházi hét érdekességei. Amint a színház műsorából kitűnik, több érdekessége lesz a jövő hétnak. Első rangú ezek közt a *Vasgyáros* előadása, melynek fő szerepeiben Somogyi Károly igazgató és Paulayné Adorján Berta lép föl. Somogyi Derblay szerepében mutatkozik be, ami híres alakítása. Nevezetes esemény lesz a *Kornevillei harangok* reprize, amelyre hetek óta rendkívüli igyekezettel készül az operett személyzet, melyet ezenkívül a jövő hét szenzációs premierje foglalkoztat: a *Bibliás asszony*. A nagyrdekű bemutató, melynek próbáit Pintér Imre vezeti, pénteken kerül a közönség elé. Az igazgató fényes diszleteket készítettett a darabhoz. Paulayné a *Vasgyároson* kívül *Toscában* fog fellépni.

Órley Flóra fölléptei. Órley Flóra, a színház kitűnő primadonnája a következő héten két egymásután következő estén lép a közönség elé. A *Három pár cipő*-ben s a *Színházi*

képtelenségek című mulatságos bohózatban játsza el kiváló szerepeit.

Baba. Nagy a készülődés a színpadon. Egy bájos zenéjű operett reprizére készül az énekes személyzet. Audran operettjére: a *Babára*. A reprizre december első felében kerül a sor. A főszerepeket: Forrai, Lányi, Pintér, Nyáray, Szilágyi, Bérczi, Füredi és Bognár fogja játszani. Előkészületen van még a Szulamit, melyhez teljesen új diszleteket és jelmezeket készítenek.

Az ötvenedik előadás. Hétfőn ünnepi estéje lesz a Szigligeti-színháznak. A ötvenedik előadást ünnepli meg a társulat. Ez alkalommal Hevesi és Hetényi kedves vigjátéka: a *Négy évszak* kerül színre főbb szerepeiben az elsőrendű drámai erővel.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 48.

Idén ybérlet 46 sz

Nagyváradon, vasárnap, 1900. decz. 2-án

délután 3 órakor fél helyárrakkal

PELESKEI NÓTÁRIUS.

Vigjáték.

Este 7 órakor, rendes helyárrakkal

A kis szökevény.

Operette.

S Z E M É L Y E K :

Lord Coodle — — — —	Bognár János
Lady Coodle — — — —	Erdei Berta
Stanley Eduárd, unokaöccsük	Erdélyi Miklós
Stanley Dorottya, Eduárd huga	Tóváry Anna
Gray Vinnifred, árvaleány —	Forrai Ferike
Flipper, jockey — — — —	Bérczi Gyula
Barlay Róbert, Eduárd barátja	Deésy Alfréd
Paloni, korzikai konzul — —	Madas Pista

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsólye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr. Támlászek 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszek 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnnyítás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Színházi látesövek a ruhatárnál kaphatók bérbe, ára 30 kr.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Kezdetre 7 órakor, vége 10 órakor.

Holnap hétfőn, decz. 3-án:

NÉGY ÉVSZAK.

Vigjáték.

REGÉNY-CSARNOK.

A szeretet angyala.

Irtá: Lázár Gyula.

8.
— Köszönet e szavakért kisasszony, engedelmevel tehát szabadjon kijelentem, hogy Annuskában a női erényeket bámulom s ha nem volna is szép, emberbaráti szeretete és felülmulhatatlan szerénysége nagyon elég volna arra, hogy nevét tisztelettel említse mindenki.

— És ön valami magasztosat lát abban, ha Annuska a piszkos parasztkunyhókat látogatja? Pfuj, ez meggyalázó!

— Valóban nehéz egy hírneves ösökkel dicsekvő hölgynek a szakadozott viskókig leszállni, de a ki erre vállalkozik, annak lelke hasonlít az angyalokéhoz s minél mélyebbre szállt le a fényes palotából, annál magasabbra emelkedett jellemében...

— Igaza lehet önnek, de nem vágyom ily nemű emelkedés után. Annuskára hagyom s kívánom, hogy ily uton kelljen kivívnia a világ hajlongását; nem hinném, hogy valaha elérje, de nem is neki való, nem tudná megbecsülni... Különben mondja csak, ki oktatta önt ezekre a kedves dolgokra?

— Szeretett anyám volt mesterem, ő oktatott a jóra, ő tanított meg arra is, mi szerint kell valakinek értékét megállapítani.

— Tisztelet kedves szülőjének, de nem irom alá tanítás-módszerét; ugyebár ezért nem harszok reám?

— Balgaság volna tőlem ezért megharagudni, nem egyenlők a meggyőződések s én legkevésbé sem akarom kegyedet elveiben megindítani...

— Talán jó lenne, ha elejtőnek az ily komoly irányu tárgyakat egyszer s mindenkorra, legalább nem izgatjuk egymást. Helyesebb lesz, ha olyanról társalgunk, a miben egyetértünk!

— Ez csak nekem volna igazi boldogság, mert higgye meg kedves kisasszony, nem minden félelem nélkül teszem ellenvetéseimet kegyed megjegyzéseire...

— Elhiszem, Pethő ur, elhiszem, végző Magda a párbeszédet s szívéhez vonta a szép férfiú karját s szó nélkül tértek a kastélyba.

* * *
Forró nyári nap tüzött le a kövesdi hátra, perzselő sugarai fullánkóként szurták a hangyaszorgalmu zsellér egészséges ábrázatát, ki kora hajnaltól késő estig törte magát a nehéz munkával a nélkül, hogy panaszhang jönne ajkaira.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Vörösmarty-ünnepély Székesfehérvárrt.

Székesfehévár, decz. 1. (Saj. tud.)

Az ünnepély délelőtt 10 órakor a megyeházán vette kezdetét. A diszközgyűlésen megjelentek: Széll, Darányi, Wlassics és Plósz miniszterek, továbbá Perczel Dezső vezetésével számos képviselő, a tud. akadémia, a Petőfi és Kisfaludy társaság küldöttei. A diszközgyűlést *Fiát* főispán nyitotta meg, utána *Szűts* megyei főjegyző beszélt, mire lehullott a lepel Vörösmarty képeről, mely a székegyházat ékesíteni fogja. Gyűlés után a székegyházban nagymise volt, honnan a csisztercziták gimnáziuma elé vonultak az emléktábla leleplezésére. Azután a színházban irodalmi ünnep volt, melyet *Zichy* Jenő gróf nyitott meg.

Wlassics miniszter tartott magas szárnyalású beszédet, melynek végszavai: »Örök Isten! add meg, hogy az imádság áldása örökidőre a nép szívében és ajkain éljen.« *Várady* Antal apoteozisa után Havranek polgármester berekesztette az ünnepélyt.

Vörösmarty szobránál báró *Eötvös* Lóránt, az akadémia elnöke mondott beszédet.

Délután három órakor a »Magyar Király«-ban lakoma volt, melyen *Széll* Kálmán mondotta az első felköszöntőt a királyra.

Szögyény-Marich nagykövet, gr. Széchenyi Gyula és *Zichy* Nándor táviratilag mentették ki elmaradásukat.

Az egyetemi ifjak Krügernek.

Budapest, decz. 1. (Saj. tud. táv.)

A budapesti egyetem hallgatói elhatározták, hogy Krügernek üdvözlő iratot küldenek.

Vihar Velenczében.

Budapest, decz. 1. (Saj. tud. táv.) Velenczéből táviratozzák, hogy ott két nap óta óriási vihar dühög, mely kiterjed Olaszország felső részére, Flórenczben és Génúában a felgyülemlett víz óriási károkat okozott. Hir szerint, a Velenczéből Fiuméba haladó »Hegedüs Sándor« gőzös elmerült.

Kocsis-sztrájk.

Páris, december 1. A »Compagnie générale des petites voltures« kocsisainak nagy része tegnap gyűlést tartott és elhatározta, hogy a bérkocsisidíjak, emelése miatt sztrájkolni fog. (M. T. I.)

Kihallgatások a szultánnál.

Konstantinápoly, december 2. Calice báró osztrák-magyar nagykövet ma hosszabb kihallgatáson volt a szultánnál. A kereskedelmi szerződés megkötése végett kiküldött osztrák-magyar és török megbízottak holnap tartják első ülésüket.

Konstantinápoly, december 1. Mijatovics szerb követ ma búcsukihallgatáson volt a szultánnál és átadta visszahívó levelét. (M. T. I.)

Török szerb egyezmény.

Belgrád, decz. 1. Konstantinápolyban ma a szultán iradéja alapján kicserélték annak az egyezménynek a ratifikációit, a mely a török különbüzeti vámokat Szerbia irányában függeszti. (M. T. I.)

Krüger Párisban.

Páris, december 1. (Saj. tud. táv.) Krüger elnök Párisból való elutazásakor kérte, hogy mikor távozik, a Sacre Cour nagyharangját huzzák meg és az összes templomokban imádkozzanak a háboru sebesültjeiért és halottaiért. Richard kardinalis érsek ezt meg is ígérte.

Száz ember szerencsétlensége.

San-Franczisko, december 1. (Saj. tud. távirata.) Tegnap beomlott egy itteni üveggyár teteje, melyen egy labdarugó-verseny alkalmából sok néző foglalt helyet. Vagy száz ember a közvetlenül a tető alatt levő kemenzékre és a folyékony üveggel telt edényekbe esett. Több ember nyomban meghalt. Sok más súlyos égési sebeket szenvedett.

A búr háboru befejezése.

London, decz. 1. A Statist című napilap azt ajánlja, hogy a kormány kezdjen tárgyalásokat Bottha és Devett búr tábornokokkal a háboru befejezése végett. Minthogy a búr vezérek az ilyen eljárás motivumait esetleg nem értenék meg, ha katonai hatóságokkal kezdik meg a tárgyalásokat, ajánlja a nevezett lap, hogy a legfőbb dél-afrikai polgári hivatalnokok egyike kezdje meg a tárgyalásokat és jelentse ki, hogy Anglia veszene prestigejéből és kereskedelme károsolna, ha a délafrikai birtokok mindinkább pusztulnak. A Statist helyesli Robinson bankárnak azt az indítványát, hogy Bothának és Dewettnak ülést ajánljanak föl a szervezendő lörvényhozó tanácsban. (M. T. I.)

Kinai ügyek.

London, decz. 1. A Morningpost-nak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel: Csangcsitung vucsangi alkirály hajlandó beszüntetni az udvar számára való eleség-szállítást, ha Liukunji nankingi alkirály

is beleegyezik. Liukunji táviratilag azt válaszolta, hogy a fegyverszállítást beszünteti, de az élelmiserek szállítását folytatni fogja, a meddig a császárnak szüksége lesz reá. — A Times-nak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel: Kinai jelentések szerint Tiencinben nagy a nyugtalanság. A boxerek és kinai katonák titokban visszatérnek. Attól tartanak, hogy ha majd a kikötő télen át el lesz zárva, újabb zavarok fognak támadni. — A Daily News-nek jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel: A konzulok szerdán együttes proklamációt bocsátottak ki a hadiszerek előállítására szolgáló tárgyak behozatala ellen. Csütörtökön a japán konzul, a ki tokiói utasításra cselekedett, kijelentette, hogy visszavonja hozzájárulását. Ez az eljárás nagy csodálkozást keltett a konzulok között. Hire jár, hogy a kinaiak sok fegyvert és lövészt szereznek be és a vámhatóság hivatalos utasításra elnéző az ilyen behozatal iránt, a mely rendszerint hamis bevallás alatt történik. (M. T. I.)

Meghalt kormányzó.

Bécs, december 1. A Neue Freie Presse jelenti Krakkóból: Imeritinsky herceg varsói kormányzó szívszélhűdésben hirtelen meghalt. (M. T. I.)

Dr. VUCSKICS GYULA.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, nov. 30.

Osztrák hitel	— — — — —	674.—
Magyar hitel	— — — — —	679.—
Allamvasut	— — — — —	664.50
Rimamurányi	— — — — —	496.—
Magyar jelzálog	— — — — —	489.—
Salgótarjáni	— — — — —	—
Wagon-kölcsön	— — — — —	—

Határidők.

Budapest, nov. 30.

Buza októberre	— — — — —	—
Buza áprilisra	— — — — —	7.80
Tengeri	— — — — —	4.90
Rozs ápr	— — — — —	7.15
Zab ápr.	— — — — —	5.56
Káposzta, repce, aug.	— — — — —	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. nov. 30-án.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	95.95
Magyar koronajárdék	— — — — —	91.85
Magyar vasuti kölesön aranyban 4,10%	— — — — —	99.50
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2,10%	— — — — —	99.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	98.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — — — —	91.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	— — — — —	98.70
Horvath-szlavónföldterhermentesítési kötvény	— — — — —	92.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölesön	— — — — —	167.75
Tiszaszabályozás szegei sorsjegyek kölesön	— — — — —	140.—
Osztrák járdék papirban	— — — — —	98.25
Osztrák járdék ezüstben	— — — — —	97.75
Osztrák járdék aranyban	— — — — —	95.50
Osztrák korona járdék	— — — — —	98.—
Osztrák államsorsjegyek	— — — — —	134.—
Osztrák magyar bankrészevény	— — — — —	16.90
Magyar hitelbankrészevény	— — — — —	690.—
Osztrák hitelintézet részevény	— — — — —	674.—
Párisi vista	— — — — —	95.85
20 frankos arany (Napoleond'or)	— — — — —	19.17
Németbirodalmi márka	— — — — —	117.55
London vista	— — — — —	240.55
20 márkás arany	— — — — —	23.54

Gyomorbajosok figyelmébe!

Mindazok, kik hűlés, gyomormegterhelés, igen meleg vagy igen hideg és rossz, vagy nehezen emészthető eledelök által

gyomorhűlés, gyomorgörcs, gyomorbaj, nehéz emésztés, elnyálkásodás,

stb. bajokban szenvednek, ajánljuk az alábbi, igen jó és hathatós szert, mely már évek óta használatban van. Ez a híres

vértisztító és emésztést elősegítő

Ullrich Hubert-féle növény-bor.

Ezen növény-bor kitűnő gyógyhatású növényekből és jó borból van készítve és erősíti és eleveníti az embernek az egész emésztő szervezetét anélkül, hogy hajtószert lenne. A növény-bor tisztítja a vért, minden rossz és betegséget okozó elemektől és elősegíti az új vér képezését.

A növény-bor idejekoráni használata által a gyomorbajokat még csirájukban elfojtja. Ezen szer az összes ilyen fajta szerek felett áll. Fejfájás, felbőfögés, gyomorégés, széliszorulás, émelygés, hányás, melyek idült gyomorfájásoknál nagy mértékben lépnek föl, ezen szer egyszeri használata után megszűnnek.

Székszorulás és annak kellemetlen következményei, u. m.: szorongatás, bélgörcs szívdobogás, álmatlanság, továbbá vértódulás a májban, lépben és aranyér bántalmak ezen kitűnő gyógyhatású növény használata által gyorsan és fájdalom nélkül megszűnnek.

A sápadt, sovány kinézés, vérszegénység, gyengeség rendszerint rossz emésztés következménye. A növény-bor nagyobbítja az étvágyat elősegíti a táplálást, eleveníti a vérkeringést, csillapítja az idegeket és a betegnek új erőt és életet szerez.

Ezen növény-bor kapható üvegekben 3 és 4 koronáért minden gyógyszertárban Nagyváradon.

Főraktár Nagyváradon: „A magyar korona“ gyógyszertárban Uri-utca sarkán.

Kaphatók: Bereg-Böszörmény, Mező-Keresztes, Komádi, Zsadány, Marcziháza, Nagy-Szalonta, Tenke, Rossia, Rév, Szilágy-Somlyó, Kemer, Margita, Székelyhid, Szalárd, Bihar-Diószeg, Nagy-Léta, Focsaj, Kis-Marja, Konyár, Hosszu-Pályi, Derecske, Berettyó-Ujfalu, Zsáka, Csökmő, Szeghalom, Vésztő, Okány, Sarkad, Kötgyán, Gyula, Dobo, Békés, Békés-Csaba, továbbá kapható még az összes nagyobb és kisebb városok és az Osztrák-Magyarország összes gyógyszertárában.

Utánzásoktól órizkedni!!

Tessék mindig az «Ullrich Hubert-féle növény-bort» kérni.

Az én növény-borom nem titkos szer; áll a következő szerekből: malaga-bor 450,0, borszesz 100,0, gycera 100,0, vörös-bor 240,0, kórisfa-sav 150,0, meggy-sav 320, manna 30, stb. gyógyhatású növényekből.

Belépési felhívás

a „Polgári takaré- és segély-szövetkezet“
VI-ik évtársulatába.

A «Polgári takaré- és segély-szövetkezet» 1901 január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1903. év végeig tart. — Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 20 fillér (10 kr.) fizetendő. A három év eltelté után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önségélyt nyújtani, a mennyiben a tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyereséget hoz és mert mint den tag az általa befizetett összeg $\frac{1}{5}$ részé-
6%-os kamatláb mellett minden előleges bejelentés nélkül kölcsönkép felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai cheque-lapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 10 fillér (5 kr.) beiratási díj fizetendő s egy heti részlet lefizetése után már mindenki megkapja saját nevére írt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik az 1901 január 3-tól kezdődő 6-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlet helyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz. a.-mélőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1900 október hó.

A «Polgári takaré- és segély-szövetkezet»
igazgatósága.

A 6-ik évtársulat befizetési napjai:

Hétfő délután . . . 3—5-ig,
Csütörtök délután 3—5-ig.

A szövetkezetnek ez időszert több mint 2000 tagja van, 41.000 üzletrészszel.

Üveg- és porcellán-üzlet

áthelyezés.

Tisztelettel értesitem t. vevőimet és a n. é. közönséget, hogy

üveg- és porcellán-üzletemet

1900 november 15-től

Kossuth (Sas) utca, Mezey-féle szomszéd házban
helyeztem át.

További b. látogatását kérve, maradok

kiváló tisztelettel

HANT FRIGYES.

Ö cs. és apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A közös katonai jótékony célokra szánt

XXI. cs. kir. államsorsjáték.

Ezen — Ausztriában törvényszerűleg engedélyezett — egyedüli pénzsorsjáték készpénzben 18.122 nyeresémet tartalmaz 418.640 korona értékben.

A főnyeresemény 200.000 koronára rug.

A nyeresémek kifizetéseért a cs. kir. lottójövedék kezekedik.

A húzás visszavonhatatlanul 1900. évi december hó 13-án fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjáték osztályánál I. ker. Riemer-utca 7-ik szám alatt, lottógyűjtődékekben, dohánytözsdékben, adó-, posta-, távirada és vasúti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A cs. kir. lottójövedéki igazgatóság államsorsjátékok osztálya.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek,
számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naplók,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok
raktára.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.